

Vreemde Vogels die Dierenartsen

Hans Zwolschen

Copyright

Auteur: Hans Zwolschen

Titel: Vreemde Vogels die Dierenartsen

© 2020, Hans Zwolschen

Uitgegeven in eigen beheer

ISBN: 9789464056297

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

1. Inleiding

Zoals de overgrote meerderheid van de bevolking heb ik het grootste deel van mijn bestaan in de veronderstelling geleefd dat mijn leven redelijk normaal was verlopen. Je weet niet beter, zullen we maar zeggen. Je maakt dingen mee. Leuke dingen, ingrijpende dingen, verdrietige en hilarische dingen. Een jaar of zeven geleden stapelden al die individuele dingen zich in mijn geval op tot één enorm ding. Zó hoog dat ik er niet meer overheen kon kijken. Mijn grote liefdes Willeke en Lotte werden getroffen door ziekte, ikzelf kreeg een hartinfarct en gleed af in een burn-out en mijn moeder overleed tot overmaat van ramp na een val van de trap. Dit alles binnen een tijdspanse van anderhalf jaar. De enige die in deze roerige tijden ogenschijnlijk overeind bleef was mijn zoon Jan Willem.

Na een lang en moeizaam proces zijn zowel Willeke als Lotte en ik uit onze diepe dalen gekropen, of zijn we, beter gezegd, daar nog steeds uit aan het kruipen. Ook al kreeg ik in 2017 in Spanje voor de tweede keer een hartinfarct.

Enfin. Als je haar maar goed zit. Altijd blijven lachen.

Nu, in 2020, ben ik gepensioneerd en voelde ik de behoefte om mijn bizarre leven maar eens aan het papier toe te vertrouwen. Eén van de triggers die me aanzetten tot die beslissing was een opmerking van mijn oude jeugdvriend Robert. Hij stelde mij een indringende vraag toen ik hem, na lange tijd van ontbrekend contact, confronteerde met alle ellende die ons pad recent had gekruist. Toen ik tegen hem zei dat we tot vóór die tegenspoed nog redelijk schadevrij door het leven waren gefietst vroeg hij: “Redelijk schadevrij door het leven?, Hans, kijk jij wel eens achterom?!”

En dat ben ik daarna dus gaan doen. Achterom kijken. Dat haalde mij uit mijn trance. Mijn leven op de automatische piloot. Emotiearme carrièregerichte workaholic. Gevoel uitgeschakeld, doorrammen, niet nadenken, alles weglachen en -relativeren. Toen ik uit die roes kwam donderde mijn kaartenhuis letterlijk in elkaar. Nu ik alles weer een beetje op een rijtje heb, al zullen de meningen daarover altijd verdeeld blijven, wordt het dus tijd om een en ander wereldkundig te maken. Graag zou ik dit levensverhaal opdragen aan mijn lieve vrouw Willeke en mijn schatten van kinderen Lotte en Jan Willem.

2. Van Hagenees tot Brabo

In 1958 werd ik in Den Haag geboren, midden tussen het beton in Bouw-lust, in een traditioneel gezinnetje. Vader, moeder, twee dochters en ik als jongste kind. Pa werkte op het Ministerie van Landbouw. Ik denk dat hij de enige ambtenaar was die daar echt werkte. Wij zagen hem in ieder geval door de week nooit. Alleen in het weekend, en dan was hij ook écht aanwezig. Waar het nu bij wet verboden is om je kind een tik te geven was dat toen nét effe anders. Maar goed, hij was streng, maar niet onrechtvaardig. Ma was een echte lieverd. Een kloek, thuis voor de kinderen.

Op mijn zesde verhuisden we naar Wageningen. Van het beton naar de Veluwe. Bossen, een "berg", water en veel groen. Hier ontdekte ik de natuur en, hoewel we thuis geen huisdieren hadden, mijn liefde voor dieren. Mijn besluit stond dus vast. Ik wilde boer worden. Het heeft mijn ouders en grootouders vijf jaar van intensief hersenspoelen gekost om mij van dit, in hun ogen, onzalige plan af te brengen. Toen ik naar de middelbare school ging waren ze in hun opzet geslaagd en had ik mijn plan bijgesteld naar dierenarts.

Mijn ouders hadden daar vrede mee, maar mijn oma in Kampen vond het helemaal niks. Zij had haar zinnen gezet op een arts in de familie. Geen dierenarts, maar een, zoals zij dat noemde, "medisch arts". Dát was tenminste deftig. Zij ging daar bijzonder ver in. Zelfs zó ver dat ze me beloofde een praktijk voor me te kopen als ik mijn studie geneeskunde zou hebben afgerond. Ik mocht ook niet, als we op verjaardag kwamen nadat ik de keus daadwerkelijk gemaakt had en in Utrecht studeerde, in aanwezigheid van haar kennissen zeggen dat ik diergeneeskunde studeerde. Ook de gouden zegelring van opa die ze me beloofd had kreeg ik niet. Die ring zou tóch maar in een koeienkont verdwijnen. Ja, ik had een warme band met oma.

Opgroeien ging sowieso niet zo heel soepel. Twee oudere zussen, waarvan één in het buitenland en de andere schizofreen. Mijn vader, die van autoritair gezinshoofd geleidelijk aan wegzakte naar een man die de ene burn-out op de andere stapelde. Veel teveel verantwoordelijkheden binnen het gezin belandden op veel te jonge leeftijd op mijn schouders. Het was, laat ik het zo zeggen, no bed of roses. Waarschijnlijk is dat mede bepalend geweest voor de manier waarop ik in het leven kwam te staan in die tijd. Ambitieuus en perfectionistisch waar het ging om verzekerd te zijn van een goeie en stabiele toekomst. Maar óók elke

gelegenheid aangrijpend om zoveel mogelijk plezier te maken en alle troubles achter me te laten, of op zijn minst tijdelijk te vergeten.

3. Spraakverwarring

Toen ik in 1984 net drie weken in de praktijk zat overleed één van mijn beste vrienden, Huib, in een motorongeluk. Ik was in en op alles wat gemotoriseerd was in die tijd zelf een ongeleid projectiel, maar Huib was nog een paar graadjes erger. We wisten in onze vriendenkring allemaal dat er met hem een keer iets vreselijks zou gebeuren, maakten daar ook altijd zieke grappen over, maar als het dan een keer écht gebeurt dan stort alsnog je wereld in. De moeder van Huib en mijn moeder waren beste vriendinnen, dus de angst die mijn moeder had aangaande mijn rijstijl werd alleen maar groter na dit vreselijke ongeval.

Groot was dan ook haar schrik toen ze me kort na de begrafenis een keer opbelde, maar me niet thuis trof. Ik woonde tijdelijk in de oude pastorie in De Rips, waar op dat moment ook een commune leefde. Een van de bewoners van die commune nam bij mijn afwezigheid de telefoon op. Zij had mij kort voor dit telefoontje weg zien rijden. Nou is weggrijden in goed Brabants 'ánrijen'. Haar antwoord op de vraag van mijn moeder of ik misschien thuis was, was dan ook: "Nee, Hans is net ángereeën." "AANGEREDEN??", riep mijn moeder in paniek uit, "IS HIJ AANGEREDEN??" Er zouden in de jaren daarna nog vele spraakverwarringen volgen.

Eén van de oorzaken van spraakverwarringen is het bijna ongelimiteerd versimplificeren en verhaspelen van woorden, gezegdes en zinnen. Zoals Mondriaan uitblonk door het steeds meer weglaten van details, zo waren er ook boeren die dat deden met taal. Zo hadden wij een klant die de zin: "Tina, heb je misschien een touwtje voor mij?" terugbracht naar : "Tia. Kutje!!"

Tina → Tia

Touwtje → koordje → kurdje → kutje , de schoonheid van het weglaten.... Pure poëzie.

Ook het verhaspelen van spreekwoorden werd soms tot kunst verheven. Wat dacht u van:

-Ze springen ook deger van het kastje naar de muur (deger = steeds)

-Ze sturen oe van de hak naar d'n tak

-De boog kan niet altijd slap hangen

-Da' kan ik nou ook nie zo indirect zeggen (in- wordt hier gebruikt om de directheid te benadrukken)

4. De jeugdige dierendelinquent

Op het spreekuur verschenen een moeder met twee kinderen en hun hondje Boomer. Boomer was een bastaard poedeltje die aan de familie was verkocht, zoals dat zo vaak gebeurde in die tijd, als un écht Boomer-heundje (uit de gelijknamige televisieserie) . Boomertje was de laatste weken steeds lustelozter geworden, terwijl het normaal toch zo'n levendig jong hondje was.

Zoals gewoonlijk volgde na het uitvragen van de ziektegeschiedenis en een oppervlakkige uitwendige inspectie een klinisch onderzoek. Het beestje had geen koorts. De slijmvliezen waren normaal van kleur. De ademhaling was normaal, evenals de ontlasting en het plassen. Ook het beluisteren van hart en longen leverde geen duidelijkheid op. Omdat de eerste lijn van het onderzoek geen oplossing bood zag ik mij genoodzaakt met de eigenaresse een vervolgtraject in te gaan. Bloedonderzoek, röntgenfoto's, al wat wenselijk was.

Gedurende het gesprek met de familie stond het hondje nog altijd op de tafel. Hij voelde zich duidelijk ellendig en kroop tegen me aan om steun te zoeken. Terwijl ik het gezin toesprak aaide ik Boomertje niets vermoedend over zijn kop en nek. Maar wat voelde ik daar? Er leek een soort dwarswalleetje te lopen, iets voorbij de helft van de nek. Échte Boomer-hondjes hebben lang haar, dus ik moest het nodige haar aan de kant plooiën om goed te kunnen kijken wat daar nou zat. Inderdaad. Een walleetje, maar het zat niet alleen aan de bovenkant maar liep circulair door rondom hals en nek. In het midden zat een geultje. Bij nadere inspectie was in het geultje iets wits te zien. Voorzichtig pakte ik met een pincet het witte materiaal beet.

Gedurende al deze handelingen zag ik in mijn ooghoeken één van de twee kinderen zich langzaam wegdraaien van de tafel, terwijl moeder en broertje aandachtig bleven kijken. De witte substantie bleek een elastiekje te zijn dat al weken geleden door zoonlief om het nekje van het arme diertje was getrokken. Door de lange haren en de niet meteen tot klachten leidende strakte van het elastiek was het verder niemand meer opgevallen. Ook de dader had er niet meer aan gedacht. Tot dat moment in de behandelkamer. Daar kwam het besef en de traantjes. Boomertje heeft er overigens verder helemaal niets meer van geleden.

5. West Highland Magic

In de praktijk heb je niet alleen maar vrienden. Zeker in mijn geval, omdat ik, laten we zeggen, in het uitgaansleven niet altijd van onbesproken gedrag was. Bij het uitdelen van het bier stond ik meestal niet achteraan, en dan wilde ik nog weleens een mopje Hazes zingen. Ik was geen onopvallend muurbloempje, zeg maar. Niet iedereen is van dat soort gedrag gecharmeerd, dat realiseerde ik mij terdege, maar ik had een erg drukke baan, en zoals eerder gezegd: "De boog kan niet altijd slap hangen..."

Maar goed. Op een avond belde er een West Highland White fokker voor een niet vorderende bevalling. Deze man had een collega van mij een jaar voor dit telefoontje medegedeeld dat hij niet meer wilde dat ik aan zijn hondjes kwam. Ik had namelijk op Carnavalsdinsdag een keizersnede op één van zijn teefjes gedaan en was op dat moment niet echt goed bij stem. Bij de keizersnede was één van de pups niet meer in leven. Heel vervelend, maar het kan niet altijd voorkómen worden. De teef is er prima doorheen gekomen, net als de rest van de worp. Eind goed, al goed, zou je zeggen.

Maar de fokker zag dat toch net even anders. Carnaval + schorre stem + dode pup (+ reputatie operateur?) = schuld. Terug naar het heden: Opnieuw was één van zijn teven aan het werpen. En opnieuw wilde het niet vorderen. De man wilde eigenlijk niet dat ik hem hielp. Hij had echter geen andere keus. Het was zaterdagavond. Voor beide partijen een lastige situatie.

Hij werd geholpen door iemand die hij niet vertrouwde, ik moest een lastige ingreep doen voor iemand die tegen zijn wil van mij afhankelijk was. Enfin. We deden een keizersnede. En geloof het of niet, maar opnieuw was er, naast drie springlevende pups, één pup die het niet deed. Eén keer in de zoveel tijd trok hij weliswaar zijn bekje open, maar daar bleef het bij. Gelukkig sprak de man wel uit dat het niet mijn schuld was en dat de operatie in zijn ogen uitstekend verlopen was. Maar gedurende onze nabespreking van de operatie liep ik nog steeds met die ene pup in mijn hand rond. Zo nu en dan wreef ik hem wat op, gaf hem wisselbaden en hield hem voor de zuurstoffles.

De fokker stelde mij gerust en zei: "hou maar op, het wordt toch niks met dat beestje". Maar ik wist uit ervaring dat die pups van heel ver tóch nog bij konden komen. Na vertrek van de fokker heb ik de intensiteit van mijn reanimatie nog wat extra opgevoerd. Hij trok steeds verder zijn bekkie open en begon langzamerhand tot leven te komen. Na drie uur intensieve zorg was hij springlevend. Ik ben naar de eigenaar gereden en stond om 03.30u 's nachts voor zijn deur. Ik belde aan en hij opende verbaasd de deur. Ik zei alleen maar: "U bent nog wat

vergeten” en gaf hem de vierde pup. Over het Carnavalsincident is nooit meer gesproken.

6. Romantische nacht

De meeste van onze veehouders waren vriendelijk en zagen je meestal graag komen. Natuurlijk waren er ook een aantal bij die je komst weliswaar op prijs stelden, maar kritisch waren over de daaraan verbonden kosten. En dan waren er nog enkele klanten die ronduit chagrijnig werden als je kwam, zeker als je kwam voor zaken waartoe ze verplicht waren, maar waarvan ze faliekant tegen het feit waren dat de dierenarts dat moest komen doen. Eén van die zaken was het enten van de varkens tegen de ziekte van Aujeszky.

Bij één varkenshouder leidde dat tot een ruzie tijdens het vaccineren. De man was niet moeders vrolijkste, al zat er onder die norske oppervlakte volgens mij best een goeie vent. Hij deed echter zijn uiterste best om dat niet aan de buitenwereld kenbaar te maken en ik moet zeggen dat hij daar uitstekend in slaagde. We waren zijn varkens aan het vaccineren en hij hielp me daarbij door ze tegen te houden met een mooi schotje, dat hij speciaal voor deze handeling had gemaakt. Als je het er al niet echt mee eens bent dat een goedbetaalde dierenarts werk komt doen dat je zelf prima zou kunnen doen, je wordt daarbij herhaaldelijk bijna van je sokken gelopen door de varkens, én tot overmaat van ramp valt je mooie zelfgemaakte schotje ook nog door de roosters in de mestput, dan komt het kookpunt nabij. In dit geval kwam het niet nabij. Nee hij ging er ruimschoots overheen. En ik was natuurlijk de schuldige.... Ik weet niet meer wat hij allemaal tegen me schreeuwde, maar geloof me, het was niet voor kinderoortjes geschikt.

Toen hij uitgeraad was heb ik hem het volgende advies gegeven: "Weet je wat jij eens moet doen? 's Morgens een glas melk drinken in plaats van een fles azijn!" Goed. Laatste bezoek aan zijn adres. Dacht ik. Inderdaad heeft hij de praktijk laten weten dat ze mij beter niet meer bij hem langs konden sturen. Maar zoals zo vaak besliste ook hier het lot anders.

Een half jaar later belde hij midden in de nacht voor een koe met kalfziekte. Het was hartje zomer en volle maan. Een prachtige zwoele zomernacht. Ik kwam aangereden en stopte naast hem op het erf. De ontvangst stond in schril contrast met de warmte van de nacht. De koe lag helemaal achteraan in de wei en we moesten samen dus een flink eind lopen. Er werd geen woord gesproken en bij elke stap dacht ik: "Zal ik het doen, of zal ik het niet doen".

Halverwege de wei besloot ik met de volgende vraag de pijnlijke stilte te doorbreken: "Wat is het toch een prachtige zwoele nacht, die volle maan, dat zachte licht, ik word daar altijd zó romantisch van..... Mag ik je hand vasthouden?" Hij bevroor. Keek me aan en stond stil. Ik dacht; "Dát had ik misschien beter niet kunnen vragen". En toen begon hij